CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS

General Certificate of Education ADVANCED SUBSIDIARY Level

SANSKRIT 8608/1

PAPER 1. Prescribed Texts and Essays

MAY/ JUNE 2016

Additional materials:
Answer paper

TIME 2 hours

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Write your name, Centre number and candidate number in the spaces provided on the separate answer paper.

Answer **all** questions.

Write your answers on the answer paper provided.

If you use more than one sheet of paper, fasten the sheets together.

INFORMATION FOR CANDIDATES

The maximum number of marks for each question is shown in brackets [ ] at the end of each question or part question.

This question paper consists of 7 printed pages and 1 blank page.

Section A

Prescribed Texts

1 *Hitopadeśa*

(a) अस्ति वाराणस्यां कर्पूरपटो नाम रजकः। स चैकदा निर्भरं प्रसुप्तः। तदनन्तरं द्रव्याणि हर्तुं तद्गृहं चौरः प्रविष्टः। तस्य प्राङ्गणे गर्दभो बद्धस्तिष्ठति कुक्कुरश्चोपविष्टः। तं चौरमवलोक्य गर्दभः श्वानमाह। तव तावदयं व्यापारः। तत्किमिति त्वमुच्चैः शब्दं कृत्वा स्वामिनं न जागरयसि। कुक्कुरो ब्रूते। माम। नियोगस्यास्य चर्चा किं त्वया कर्तव्या। त्वमेव जानासि यथाहमेतस्याहर्निशं गृहरक्षां करोमि। यतोऽयं चिरान्निर्वृतो ममोपयोगं न जानाति तेनाधुना ममाहारदानेऽपि मन्दादरः। विना विधुरदर्शनं स्वामिनोऽनुजीविषु मन्दादरा भवन्ति।
गर्दभो ब्रूते। शृणु रे बर्बर।

याचते कार्यकाले यः स किंभृत्यः स किंसुहृत्। कुक्कुरो ब्रूते।
भृत्यान्संभावयेद्यस्तु कार्यकाले स किंप्रभुः॥

from 'The Ass, the Dog and the Thief'

(i) Translate lines 1 to 5, *'asti vārāṇasyām .... jāgarayasi'.* [6]

(ii) Translate the following compounds and say what type each compound is:
(a) *'aharniśam'* (line 7)
(b) *'gṛharakṣām'* (line 7)
(c) *'kāryakāle'* (line 11) [6]

(iii) Relate how the story continues and ends, following on from the above passage. [3]

(b) पश्चात्तत उत्थातुमसमर्थः प्रातरात्मानं मृतवत्संदर्श्य स्थितः। अथ नीलीभाण्डस्वामिनासावुत्थाप्य दूरे नीत्वा परित्यक्तः। ततोऽसौ वनं गत्वात्मानं नीलवर्णमवलोक्याचिन्तयत्। अहमिदानीमुत्तमवर्णः। तदात्मनः किमुत्कर्षं न साधयामि। इत्यालोच्य सृगालानाहूय तेनोक्तम्। अहं भगवत्या वनदेवतया स्वहस्तेनारण्यराज्ये सर्वौषधिरसेनाभिषिक्तः। पश्यत मम वर्णम्। तदद्यारभ्यास्मदाज्ञयास्मिन्नरण्ये व्यवहारः कार्यः। सृगालाश्च तं विशिष्टवर्णमवलोक्य साष्टाङ्गपातं प्रणम्योचुः। यथाज्ञापयति देवः। ततोऽनेन क्रमेण सर्वेष्वरण्यवासिष्वाधिपत्यं तस्य बभूव। ततस्तेन सिंहव्याघ्रादीनुत्तमपरिजनान्प्राप्य सृगालानवलोक्य लज्जमानेनावज्ञया दूरीकृताः स्वज्ञातयः। ततो विषण्णान्सृगालानवलोक्य वृद्धसृगालेन केन चित्प्रतिज्ञातम्॥

from 'The Blue Jackal'

(i) Translate lines 1 to 5, *'paścāt tata .... tenoktam'*. [6]

(ii) Translate the following and identify the compound type of each:
- **(a)** *'svahastena'* (line 6)
- **(b)** '*viśiṣṭavarṇam'* (line 8)
- **(c)** *'siṃhavyāghrādīn* (line 10) [6]

(iii) Say how the story proceeds and ends, following on from the passage quoted above. [3]

[Total: 15 + 15 = 30 marks]

[Turn over

2. *Rāmāyaṇa of Vālmīki*

(a) तपःस्वाध्यायनिरतं तपस्वी वाग्विदां वरम् ।
नारदं परिपप्रच्छ वाल्मीकिर्मुनिपुङ्गवम् ॥

को न्वस्मिन्साम्प्रतं लोके गुणवान्कश्च वीर्यवान् ।
धर्मज्ञश्च कृतज्ञश्च सत्यवाक्यो दृढव्रतः ॥

चारित्रेण च को युक्तः सर्वभूतेषु को हितः ।
विद्वान्कः कः समर्थश्च कश्चैकप्रियदर्शनः ॥

आत्मवान्को जितक्रोधो द्युतिमान्कोऽनसूयकः ।
कस्य बिभ्यति देवाश्च जातरोषस्य संयुगे ॥

एतदिच्छाम्यहं श्रोतुं परं कौतूहलं हि मे ।
महर्षे त्वं समर्थोऽसि ज्ञातुमेवंविधं नरम् ॥

श्रुत्वा चैतत्त्रिलोकज्ञो वाल्मीकेर्नारदो वचः ।
श्रूयतामिति चामन्त्र्य प्रहृष्टो वाक्यमब्रवीत् ॥

from Bālakāṇḍa, Chap. 1 vv 1 to 6

(i) Translate lines 11 and 12, *'śrutvā caitat .... vākyam abravīt'*. [4]

(ii) Scan lines 5 and 6, *'cāritreṇa .... ekapriyadarśanaḥ'* and name the metre, explaining its main characteristics. [6]

(iii) Translate the following and identify the compound type of each:
(a) *'dharmajñaḥ'* (line 4)
(b) *'sarvabhūteṣu'* (line 5)
(c) *'jitakrodhaḥ'* (line 7) [6]

(b) अवेक्षमाणस्तां देवीं देवतामिव नन्दने ।
ततो बहुविधां चिन्तां चिन्तयामास वानरः ॥

यदि ह्यहं सतीमेनां शोकोपहतचेतनाम् ।
अनाश्वास्य गमिष्यामि दोषवद् गमनं भवेत् ॥

निशाचरीणां प्रत्यक्षमक्षमं चाभिभाषितम् ।
कथं नु खलु कर्तव्यमिदं कृच्छ्रगतो ह्यहम् ॥

अन्तरं त्वहमासाद्य राक्षसीनामवस्थितः ।
शनैराश्वासयाम्यद्य संतापबहुलामिमाम् ॥

यदि वाचं प्रदास्यामि द्विजातिरिव संस्कृताम् ।
रावणं मन्यमाना मां सीता भीता भविष्यति ॥

from Sundarakāṇḍa, Chap. 30 vv 2, 8, 11, 16, 18

(i) Translate lines 7 to 10, *'antaraṃ .... bhaviṣyati'.* [8]

(ii) Translate and name the type of the following compounds:
(a) *'śokopahatacetanām'* (line 3)
(b) *'kṛcchragataḥ'* (line 6) [4]

(iii) How did Hanumān get to this garden and what was his mission? [2]

[Total: 16 + 14 = 30 marks]

[Turn over

3. *Bhagavad Gītā*

कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः पृच्छामि त्वां धर्मसंमूढचेताः।
यच्छ्रेयः स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम्॥

न हि प्रपश्यामि ममापनुद्याद् यच्छोकमुच्छोषणमिन्द्रियाणाम्।
अवाप्य भूमावसपत्नमृद्धं राज्यं सुराणामपि चाधिपत्यम्॥

ब्रह्मभूतः प्रसन्नात्मा न शोचति न कांक्षति।
समः सर्वेषु भूतेषु मद्भक्तिं लभते पराम्॥

नष्टो मोहः स्मृतिर्लब्धा त्वत्प्रसादान्मयाच्युत।
स्थितोऽस्मि गतसंदेहः करिष्ये वचनं तव॥

Chap. 2, vv 7 and 8; Chap. 18, vv 54 and 73

(i) Translate lines 1 and 2, *'kārpaṇyadoṣopahatasvabhāvaḥ .... prapannam'.* [5]

(ii) Translate and identify the compound type of each:
(a) *'asapatnam'* (line 4)
(b) *'prasannātmā'* (line 5)
(c) *'gatasandehaḥ'* (line 8) [6]

(iii) Describe Arjuna's condition in line 3, and relate briefly how he came to be in this state. [3]

(iv) Lines 5 and 6 describe the way of devotion. Write a little about the characteristics of this spiritual path. [4]

(v) In the final two lines who is addressing whom and what is he about to do? [2]

[Total: 20 marks]

Section B

Essays

1. Write a short essay on **one** of the following:

(a) Is the *Śrīmad Bhāgavatam* suitable for children?

(b) How is devotion towards Kṛṣṇa stimulated by the *Śrīmad Bhāgavatam*?

[20 marks]

2. Write a short essay on **one** of the following:

(a) Should the *Laws of Manu* be categorized as philosophy, law or religion?

(b) Does Manu promote family values?

[20 marks]

BLANK PAGE